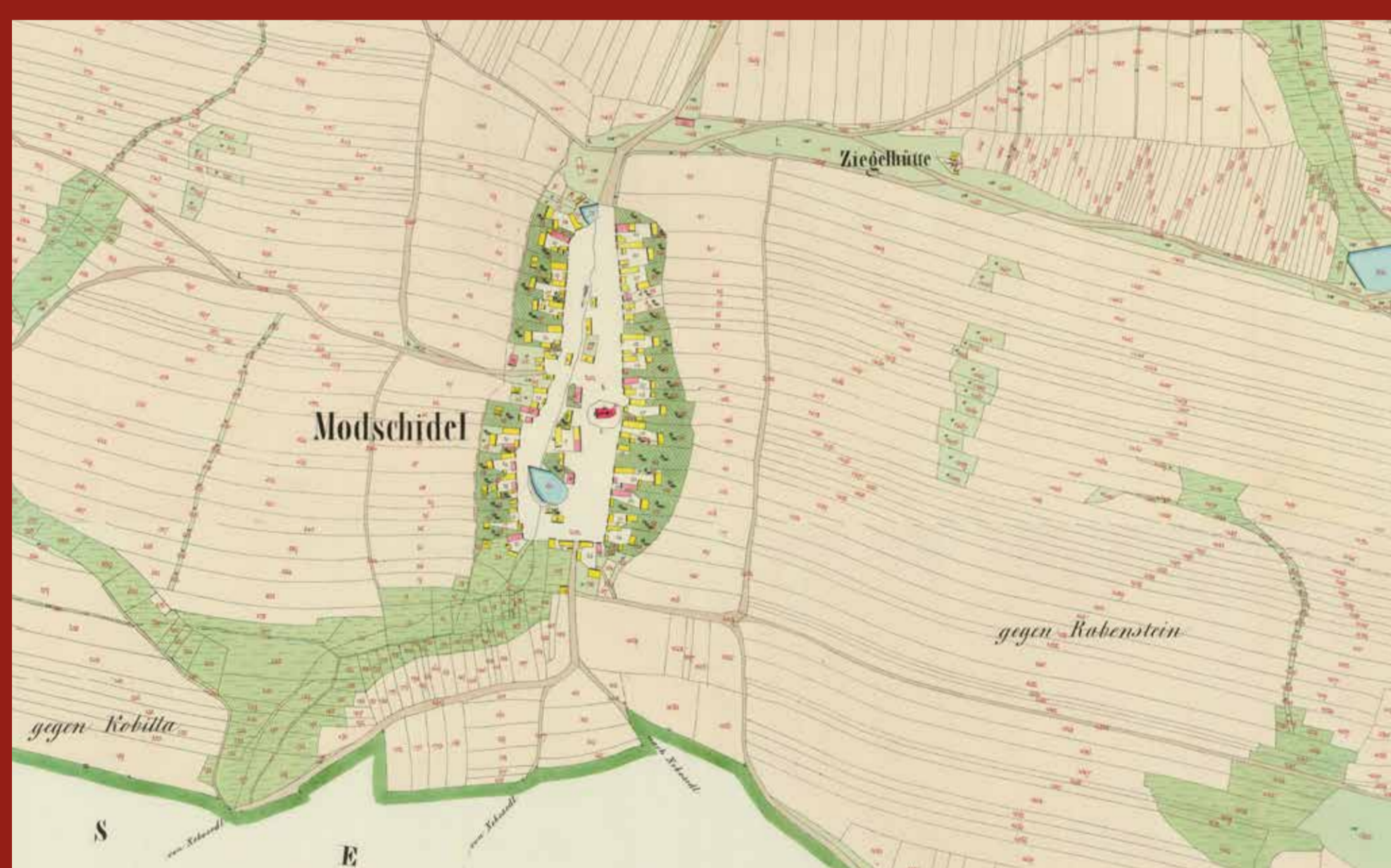

2.

1841

Močidlec – místní část Pšova Karlovarský kraj

Lánová ves tzv. křivoklátského typu, později v jižní části upravená. Jednalo se o čistě zemědělskou obec, od 17. století s německy mluvícím obyvatelstvem, ležící mimo hlavní komunikace. Dnes zčásti slouží k rekreaci.

První konkrétní zmínka je datována do roku 1204, kdy obec vlastnil cisterciácký klášter v Plasích. Klášter se obce zbavil směnou, čímž se stal Močidlec součástí panství Rabštejn patřícího ke královskému majetku. Po roce 1420 měli toto zboží v zástavním držení různí šlechtici, než se roku 1577 stalo svobodným panstvím v držení Jaroslava Libštejnského z Kolowrat. Vzhledem k tomu, že se Kolowratové zúčastnili protihabsburského odboje, byl jejich majetek konfiskován. Majitelé se pak často měnili, až jej konečně získali (1748) Lažanští, kteří Rabštejn připojili k Manětínu. Při dělení lažanského majetku v roce 1817 připadl Močidlec k panství Chyše.

Podle soupisu poddaných podle víry z roku 1651 zde tou dobou zřejmě ještě lehce převažoval český živel; žilo zde 107 osob. V obci bylo 28 hospodářů, z toho jen 4 chalupníci (půllánici), 23 sedláků (láníků) mělo mezi 30 až 60 strychy, jeden hospodář měl víc jak dva lány. Močidlec měl největší rozsah rustikální půdy na rabštejnském panství a patřil mezi jeho bohaté vsi. S tím samozřejmě souvisel jeho rozvoj – mezi lety 1847–1890 se zde počet domů zvýšil z 57 na 80, posléze se ale růst zastavil. Obec ležela mimo hlavní komunikace, nebyla zde železnice ani průmysl, nadále převládala zemědělská výroba. Mezi lety 1890–1930 klesl počet obyvatel německé národnosti ze 413 na 370, nepřibyl jediný dům, v místě nebyla elektřina, telegraf ani telefon. Po odsunu v roce 1945 byl Močidlec dosídlen, v roce 1950 zde žilo 225 lidí a počet domů se snížil na 60. Úbytek obyvatel i domů pokračoval i nadále, dnes v obci trvale pobývá 63 lidí (2011) a je zde evidováno 53 adres.

Půdorysné řešení obce připomíná tzv. křivoklátský typ, takže lze uvažovat, že byla nově emfyteuticky vysazena kolem poloviny 14. století, kdy byla v královském držení. V jižní části s mokřinami, které daly vesnici jméno, došlo k pozdějším úpravám, jak dokazuje pravidelnější rozložení tamní zástavby.

Dispozice menších hospodářských usedlostí se jen málo odlišovala od staveb v Plzeňském kraji, jehož součástí Močidlec až do 19. století býval. Ještě v polovině 19. století byla většina stavení dřevěná, krytá šindelem, na rozdíl od v kraji obvyklejších došků. Císařský otisk ukazuje usedlosti v tradičním uspořádání se štítově orientovanými domy ve střední a severní části obce a částečně také v jejich jižních partiích. **(obr. 1)** Změny vyznačené v originální mapě po roce 1841 ukazují, že vzhled vesnice prošel ve 2. polovině 19. století zásadním vývojem. Při rozsáhlých přestavbách byla ovšem zachována tradiční dispozice. Nejvýrazněji podobu vsi ovlivnila až 2. polovina 20. století, která s sebou přinesla již zmíněnou proměnu obyvatelstva a postupné vylidňování čistě zemědělsky orientovaných vesnic. Jen vzácně si stavby zachovaly vzhled, který získaly při přestavbě na počátku 20. století, jako například čp. 18 **(obr. 2)**, nebo v nich lze tušit starší základ, jako u statku čp. 32. **(obr. 3)** Lze doufat, že rekonstruované objekty, jako např. čp. 45 sloužící k rekreaci, si uchovají svou historickou podobu. **(obr. 4)**

1.

3.

4.

